

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudcem JUDr. Vladimírem Gabrielem Navrátilem
ve věci

žalobců:

- a) M. H.
- b) M. H.
- c) nezletilá T. H.
- d) M. H.

všichni státní příslušníci Ukrajiny
všichni zastoupeni advokátem JUDr. Jiřím Pokorným, Ph.D.
sídlem Blanická 1008/28, 120 00 Praha 2

proti

žalovanému:

Ministerstvo vnitra
sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

**o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného spočívajícím ve zrušení termínu
k pořízení biometrických údajů, spojenému se zánikem registrace k povolení ke zvláštnímu
dlouhodobému pobytu, o čemž byli žalobci vyrozuměni 7. 11. 2025**

takto:

- I. Zásah žalovaného vůči žalobcům a) – d), který spočíval ve zrušení jejich termínu
k pořízení biometrických údajů, spojenému se zánikem registrace ke zvláštnímu
dlouhodobému pobytu, o němž byli žalobci vyrozuměni 7. 11. 2025, byl nezákonný.

- II. Žalovanému se ukládá, aby obnovil stav před zrušením termínu k pořízení biometrických údajů a zánikem rezervace do pěti dnů od doručení tohoto rozsudku.
- III. Žalovaný je povinen zaplatit žalobcům na náhradě nákladů řízení 72 789 Kč do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku k rukám jejich zástupce.

Odůvodnění:

1. Vymezení věci.

1. Žalobci se stali držiteli dočasné ochrany dle § 3 odst. 1 zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invází vojsk Ruské federace (lex Ukrajina). Následně vyjádřili – žalobci a), b) a c) společně, žalobce d) samostatně – svůj zájem o zvláštní dlouhodobý pobyt podle § 7p lex Ukrajina. Poté úspěšně provedli registraci k vydání průkazů povolení dle § 7s lex Ukrajina.
2. Dne 7. 11. 2025 všichni žalobci obdrželi od žalovaného informace o zrušení registrace z důvodu, že někdo z nich podle stanoviska Policie České republiky (dále „policie“) nebo zpravodajské služby České republiky představuje hrozbu pro veřejný pořádek nebo bezpečnost státu, a tudíž nesplňuje podmínku uvedenou v § 7t odst. 5 písm. d) lex Ukrajina.
3. Žalobci se 20. 11. 2025 obrátili na žalovaného s žádostí o poskytnutí informace, který konkrétní orgán vydal stanovisko, na jehož základě byla jejich registrace zrušena. Žalovaný jim dopisem z 3. 12. 2025 odpověděl, že tuto informaci jim nesdělí.

2. Průběh soudního řízení.

4. **Žalobci v žalobě** podané 6. 1. 2026 požadovali prohlášení zrušení registrace žalovaným za nezákonný a obnovení stavu předcházejícího tomuto zásahu. Namítli, že registrace byla zrušena celé rodině na základě pouhého závěru neznámého správního orgánu, že někdo z žalobců „představuje nebezpečí pro veřejný pořádek nebo bezpečnost státu,“ aniž by bylo patrné, z jakých konkrétních skutkových okolností a ověřitelných zdrojů tento závěr plyne. Takový postup je formalistický a neodpovídá zásadě materiální pravdy ani požadavkům vymezeným v judikatuře správních soudů, podle níž oba pojmy předpokládají existenci skutečné, aktuální a dostatečně závažné hrozby, která musí být individuálně posouzena ve vztahu ke konkrétní osobě. Žalovaný však žádné takové individuální posouzení neprovedl.
5. Žalobci se domnívají, že jako nebezpečí pro veřejný pořádek nebo bezpečnost státu byl vyhodnocen žalobce c), jenž byl 11. 2. 2025 odsouzen pro přečiny podle § 181 odst. 1 a podle § 350 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. Žalobce d) své pochybení reflektoval a uvědomil si jeho protiprávnost. I pokud by žalovaný tento incident považoval za relevantní, jde o jednorázovou a ukončenou událost, která sama o sobě bez dalších konkrétních a aktuálních zjištění neodůvodňuje jeho závěr.
6. Z judikatury správních soudů totiž vyplývá, že pojem „ohrožení bezpečnosti státu“ je nutno vykládat úzce a nelze jej chápat jako jakékoli ohrožení života, zdraví či majetkových hodnot a podřadit pod něj běžnou trestnou činnost spadající do kategorie obecné kriminality (rozsudek NSS 10 Azs 12/2023 z 8. 3. 2023). Obdobně „narušením veřejného pořádku“ může být jen takové jednání, které představuje skutečné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení některého ze základních zájmů společnosti (rozsudek NSS 6 Azs 186/2024 z 23. 8. 2024). Také platí, že příslušné orgány nemohou dovozovat existenci hrozby pro veřejný pořádek

jen z toho, že dotčená osoba byla v minulosti odsouzena za spáchání trestního činu, ledaže má tento trestný čin takový stupeň závažnosti či takovou povahu, že je nutné vyloučit pobyt pachatele na území (rozsudek NSS 5 Azs 135/2019 z 24. 11. 2021 a rozsudek SDEU ve spojených věcech C-381/18 a C-382/18 z 12. 12. 2019).

7. V důsledku formalistického posouzení, zda některý ze žalobců představuje nebezpečí pro veřejný pořádek nebo bezpečnost státu, byla celé rodině zrušena registrace ke zvláštnímu dlouhodobému pobytu. Tento postup představuje zásah do soukromého života ostatních žalobců, který je nepřiměřený ve vztahu k uplatněnému důvodu.
8. **Žalovaný ve vyjádření k žalobě** potvrdil, že se všichni žalobci registrovali v souladu se zákonem k zvláštnímu dlouhodobému pobytu v souladu s § 7p lex Ukrajina: žalobci a), b) a c) tak učinili společně, žalobce d) samostatně. Žalovaný zdůraznil, že úspěšná registrace ke zvláštnímu dlouhodobému pobytu neznamena, že bude pobytové oprávnění vydáno. Osoba musí před pořízením biometrických údajů předložit doklady uvedené v § 7p odst. 2 a 3 lex Ukrajina. Další podmínky pro vydání zvláštního povolení k dlouhodobému pobytu jsou uvedeny v § 7t odst. 5 lex Ukrajina. Jednou z těchto podmínek pak je, že dle stanoviska policie nebo zpravodajské služby není osoba nebezpečnou pro veřejný pořádek nebo bezpečnost České republiky (ČR).
9. V případě žalobců a) a c) uplatnila policie negativní stanovisko k vydání zvláštního dlouhodobého pobytu. Skutečnost, že dva ze žalobců představují hrozbu veřejnému pořádku či bezpečnosti státu dle § 7t odst. 5 písm. d) lex Ukrajina, byla zjištěna již před pořízením biometrických údajů. Na základě tohoto byl v souladu s § 7t odst. 6 lex Ukrajina zrušen termín pro pořízení biometrických údajů jak žalobcům a), b) a c), jímž tak zanikla společná registrace ke zvláštnímu dlouhodobému pobytu, tak žalobci d), jenž disponoval samostatnou registrací. O těchto skutečnostech žalovaný žalobce elektronicky informoval.
10. Žalovaný vyjádřil přesvědčení, že postup dle § 7t odst. 6 lex Ukrajina, tedy zrušení termínu pro pořízení biometrických údajů za účelem vydání průkazu o povolení k pobytu, který má za následek zánik registrace k dlouhodobému pobytu, není rozhodnutím ve smyslu zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, jelikož použití části druhé a třetí tohoto zákona upravujících správní řízení a rozhodnutí je dle § 7o odst. 5 lex Ukrajina vyloučeno. Stejně tak pak nelze na stanovisko policie aplikovat § 149 odst. 1 správního řádu, neboť žalovaný nevydává žádné rozhodnutí, jehož podkladem by mohlo být závazné stanovisko. Žalovaný je tedy toho názoru, že jeho postup odpovídal dikci zákona. Za situace, kdy není na vydání zvláštního dlouhodobého pobytu právní nárok, nemohl postup žalovaného zasáhnout do právní sféry žalobců a nelze ho považovat za rozhodnutí ve smyslu § 65 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, (dále „s. ř. s.“). Proto také nelze přezkoumávat konkrétní důvody stanoviska policie, pro které dva ze žalobců považuje za hrozbu dle § 7t odst. 5 písm. d) Lex Ukrajina, ale pouze to, zda takové stanovisko existuje, nebo ne.
11. Zároveň žalovaný předložil soudu odůvodnění stanoviska podle § 7t odst. 5 písm. d) lex Ukrajina, vypracované 29. 1. 2026 policií, v němž jsou popsány důvody, pro které policie považovala žalobce a) a d) za nebezpečí pro veřejný pořádek: u žalobce a) šlo o odsouzení pro úmyslný trestný čin ohrožení pod vlivem návykové látky dle § 274 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, jež se dopustil v roce 2019, u žalobce d) o odsouzení pro úmyslný trestný čin poškození cizích práv podle § 181 odst. 1 písm. a) trestního zákoníku a úmyslného trestného činu padělání a vystavení nepravdivé lékařské zprávy, posudku a nálezů podle § 350 odst. 1 alinea 2 trestního zákoníku, jež se dopustil v roce 2024.

12. **Žalobci v replice** označili za nesprávný argument žalovaného, podle nějž nemohli být zkráceni na svých právech, pokud není na zvláštní dlouhodobý pobyt právní nárok. I v takovém případě totiž existuje právo nebýt nezákonně vyloučen z postupu upraveného zákonem a právo, aby zásah veřejné moci byl zákonný a přezkoumatelný. Tvrzené zkrácení na právech tak nespočívá v tom, že žalobcům nebyl udělen zvláštní dlouhodobý pobyt, ale ve zrušení termínu a tím zániku registrace, čímž přišli o možnost pokračovat v zákonem předvídaném postupu. Žalobci upozornili na to, že stanovisko policie předložené v soudním řízení vzniklo až po podání žaloby, takže žalovaný v době zásahu neměl k dispozici podklady umožňující řádné a přezkoumatelné posouzení splnění podmínky dle § 7t odst. 5 písm. d) Lex Ukrajina. Dodatečně doplnění stanoviska přitom neznamena, že je žalovaný může bez dalšího převzít jako důvod pro zrušení registrace, aniž by provedl vlastní kritické zhodnocení jeho aktuálnosti a intenzity. Nakonec žalobci zdůraznili, že ani doplněné stanovisko neobsahuje žádnou argumentaci, v čem konkrétně spočívá aktuálnost a dostatečná závažnost tvrzené hrozby pro veřejný pořádek ze strany žalobců a) a d), zejména proč z minulých skutečností vyplývá reálné riziko do budoucna.
13. **Při soudním jednání** 21. 4. 2026 všichni účastníci řízení shrnuli obsah svých dřívějších podání a setrvali na svých procesních návrzích.
14. Soud provedl při jednání tyto důkazy: 1) Výpis z informačního portálu pro cizince zachycující kroky žalovaného od projevení zájmů ze strany žalobců po zrušení jejich termínu. 2) Snímky obrazovky zobrazující nejprve potvrzení termínu rezervace a jeho následné zrušení u všech žalobců. 3) Stanoviska policie, z nichž vyšel žalovaný při zrušení termínu žalobců. 4) Odůvodnění stanoviska policie č. j. PPR-5666-2/ČJ-2026-990390-MV z 29. 1. 2026. 5) Trestní příkaz Okresního soudu ve Žďáru nad Sázavou 1 T 15/2025 z 11. 2. 2025 s doložkou právní moci. 6) Žádosti žalobců o poskytnutí informace z 20. 11. 2025. 7) Odpovědi policie z 3. 12. 2025. Účastníci řízení označili k dotazu soudu za nespornou skutečnost, že všem žalobcům byl stanoven termín odběru biometrických údajů v tentýž den a téhož dne byl všem žalobcům také zrušen.

3. Posouzení věci.

15. Soud projednal věc na podkladě § 82 a násl. s. ř. s. Vycházel při tom ze skutkového a právního stavu ke dni svého rozhodnutí (§ 87 odst. 1 s. ř. s.).
16. Žalobci a), b) a c) společně a žalobce d) samostatně vyjádřili zájem o zvláštní dlouhodobý pobyt prostřednictvím elektronického formuláře (podmínka dle § 7p lex Ukrajina). Žalobci splnili podmínky k registraci k tomuto pobytu dle § 7q lex Ukrajina a žalobci a), b) a c) byli registrováni jako společně registrované osoby, žalobce d) byl registrován samostatně. Následně jim všem byl stanoven termín pro pořízení biometrických údajů na 20. 11. 2025. Žalovaný ovšem obdržel negativní stanovisko policie ve smyslu § 7t odst. 5 písm. d) lex Ukrajina ve vztahu k žalobcům a) a d). Ze žalovaným předloženého elektronického výstupu vyplývá stanovisko k případům č. 100699587 a 1007087015 [odpovídající identifikačním kódům žalobců a) a d) v informačním systému cizinců] – „NE“. O tom ostatně mezi stranami sporu není. Žalobcům byl poté pracovníkem žalovaného zrušen termín rezervace pro pořízení biometrických údajů, v důsledku čehož jim zanikla společná registrace ke zvláštnímu dlouhodobému pobytu. Dne 7. 11. 2025 pak žalobci obdrželi e-mail s textem: *Tímto Vám v souladu s § 7t odst. 8 zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaný invazí vojsk Ruské federace, ve znění pozdějších předpisů, sdělujeme, že Vaše registrace ke zvláštnímu*

dlouhodobému pobytu zanikla, protože Vy nebo některá společně s Vámi registrovaná osoba představuje na základě stanoviska Policie ČR nebo zpravodajské služby ČR hrozbu pro veřejný pořádek nebo bezpečnost státu, tudíž nesplňujete podmínku uvedenou v § 7t odst. 5 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb.

17. Uvedený postup (zrušení rezervace) žalobci napadají zásahovou žalobou, jelikož v něm shledávají nezákonný zásah.
18. Účastníci řízení se přou už o to, zda je postup žalovaného skutečně zásahem a zda vůbec může vést ke zkrácení práv žalobců (není-li na zvláštní dlouhodobý pobyt podle § 7o odst. 3 lex Ukrajina právní nárok). Těmito či souvisejícími otázkami se již správní soudy v několika rozhodnutích zabývaly (srov. rozsudky zdejšího soudu 10 A 146/2025 z 22. 1. 2026, 10 A 183/2025 z 9. 2. 2026, 8 A 187/2025 z 11. 2. 2026, 8 A 146/2025 z 18. 2. 2026 či 18 A 134/2025 z 31. 3. 2026, ale také rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové 30 A 73/202 z 15. 1. 2026). Tato rozhodnutí se v některých ohledech odlišují, a nyní rozhodující samosoudce se plně ztotožňuje s názorem vyjádřeným v rozsudku 18 A 134/2025, jehož odůvodnění také v podstatných rysech přebírá.
19. Pokud jde o povahu pobytového oprávnění, o něž ve věci jde, zdejší soud v rozsudku 10 A 146/2025 zdůraznil, že podle § 7o lex Ukrajina platí, že *zvláštní dlouhodobý pobyt je povolením k dlouhodobému pobytu podle § 17 písm. c) zákona o pobytu cizinců na území České republiky*. To mimo jiné znamená, že *vyhovění žádosti představuje na základě právní fikce vydání správního rozhodnutí*. Pokud je totiž zvláštní dlouhodobý pobyt považován za povolení k dlouhodobému pobytu ve smyslu zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců (dále „*cizinecký zákon*“), platí, že vydáním rozhodnutí o žádosti se rozumí převzetí průkazu o povolení k pobytu (srov. § 169t odst. 7 cizineckého zákona ve spojení s § 7o odst. 2 lex Ukrajina). I když se na postup pro získání zvláštního dlouhodobého pobytu nevztahují pravidla části druhé a třetí správního řádu, neznamená to, že žalovaný uvedeným způsobem nevydává rozhodnutí.
20. Žalobci však napadají úkon žalovaného, který spočívá ve zrušení termínu pro pořízení biometrických údajů (a zániku registrace), o čemž byli vyrozuměni e-mailem žalovaného ze 7. 11. 2025. Právě zrušením termínu, nikoli samotným vyrozuměním, se cítí zkráceni na svých právech, byť vycházejí z toho, že ke zrušení došlo právě až oním vyrozuměním.
21. V této souvislosti je nutné dále zdůraznit, že ačkoli je zvláštní dlouhodobý pobyt pobytovým oprávněním ve smyslu cizineckého zákona, jedná se o specifické oprávnění v režimu lex Ukrajina s vlastní dílčí procesní úpravou. Celý proces je založen na zvláštních evidenčních a registračních postupech zájemců, potažmo žalovaného, které lze rozdělit do tří fází:
Fáze I – projevení zájmu a vyznačení osob (§ 7o–§ 7p): držitel dočasné ochrany projeví zájem o zvláštní dlouhodobý pobyt; současně souhlasí se zpracováním a vyžádáním nezbytných údajů; žalovaný na základě zdrojů údajů dle § 7q (datové dávky od jiných orgánů veřejné moci) vyznačí v neveřejném seznamu zájemců osoby způsobilé k registraci;
Fáze II – elektronická registrace (§ 7s): výlučně vyznačeným osobám je umožněna on-line registrace;
Fáze III – převzetí průkazu o povolení k pobytu (§ 7t): tomu předchází pořízení aktuálních biometrických údajů, předložení požadovaných dokladů a ověření neexistence překážek dle § 7t odst. 5.

22. Podle § 7t odst. 5 lex Ukrajina žalovaný nejpozději před převzetím průkazu o povolení k pobytu cizincem ověří, že není dána některá ze zákonných překážek. Mimo jiné zkoumá, zda podle písm. d) není na základě informace nebo stanoviska Policie ČR nebo zpravodajské služby ČR cizinec nebo všechny společně registrované osoby nebezpečím pro veřejný pořádek a bezpečnost státu.
23. Podle § 7t odst. 6 lex Ukrajina platí, že je-li zjištěna překážka dle odstavce 5 před pořízením biometrických údajů, žalovaný cizinci a s ním společně registrovaným osobám zruší termín pro pořízení biometrických údajů. O zrušení termínu vyrozumí cizince na adresu jeho elektronické pošty. Zrušením daného termínu zaniká i registrace k pobytu cizinci a s ním společně registrovaným osobám.
24. K zásahu do práv tak dochází již faktickým zrušením termínu k pořízení biometrických údajů (a zánikem registrace). Úkon žalovaného nepředstavuje ani pozitivní rozhodnutí o vyjádřeném zájmu žalobců, ani rozhodnutí negativní ve smyslu zamítnutí žádosti (zvláštní úprava nepředpokládá vydávání zamítavého rozhodnutí). Jde o faktický úkon, který ukončí proces registrace pobytu – potenciálně nezákonný zásah. Podstatné dále je, že dle lex Ukrajina již na úkon „zrušení termínu“ nenavazuje žádný další úkon či postup ve věci (slovy § 7p odst. 1 lex Ukrajina) „vyjádřeného zájmu o zvláštní dlouhodobý pobyt“. Úkolem žalovaného je totiž už jen vyrozumět cizince o zrušení termínu pro pořízení biometrických údajů na adresu jeho elektronické pošty se sdělením konkrétní zákonné překážky (to lze označit za svého druhu zvláštní úpravu ve vztahu k § 155 odst. 3 správního řádu). Takový e-mail již do práv žalobců sám o sobě nezasahuje. Ani on tudíž není správním rozhodnutím; svou formou ani obsahem jím být ani nemůže, představuje pouhou neformální informaci o předchozím postupu (k tomu srov. usnesení zdejšího soudu 4 A 62/2025 z 17. 2. 2026). Žalobci ostatně samotný e-mail ani jako rozhodnutí nenapadají.
25. Zrušení termínu ve spojení se zánikem registrace tak představují zásah do práv cizince. Dokud nebude splněna podmínka registrace k pobytu, žalobci si nebudou moci převzít průkaz o povolení k pobytu. Napadený úkon spočívající ve zrušení termínu a zániku registrace tak představuje jednorázový zásah s trvajícím důsledkem (do procesu získání průkazu povolení ke zvláštnímu dlouhodobému pobytu). Žalobci se proti němu mohou bránit žalobou podle § 82 a násl. s. ř. s.
26. Žalovaný namítá, že takový zásah nemohl žalobce vůbec zkrátit na právech s ohledem na to, že dle § 7o odst. 3 lex Ukrajina není na zvláštní dlouhodobý pobyt právní nárok. Tím zpochybňuje aktivní procesní legitimaci žalobců. Soud k tomu zdůrazňuje, že absence právního nároku na určitý výsledek (vydání pobytového oprávnění) nevylučuje postup žalovaného z působnosti správního soudnictví (soudní přezkum zákon nevylučuje). Žalobci mají stále právo na řádný postup správních orgánů podle zákona, ochranu před jejich excesy či svévolí. Ač není chráněn samotný výsledek, je posuzován způsob, jakým správní orgán postupoval (obdobně srov. rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové 30 A 73/2025, bod 22). Jako příklad lze uvést i absenci právního nároku na udělení dlouhodobého víza podle § 51 odst. 2 cizineckého zákona, v jehož případě NSS nepochyboval o tom, že rozhodnutí o neudělení víza je rozhodnutím dle § 65 s. ř. s., jelikož zasahuje do subjektivního práva žadatele (rozsudek NSS 5 Ans 5/2011, č. 2544/2012 Sb. NSS z 21. 12. 2011). Soudy ostatně přezkoumávají postupy správních orgánů například i v případě neudělení státního občanství či nepřiznání dotace, na něž žadatelé též zásadně nemají právní nárok. Není přitom pochyb o tom, že zvláštní dlouhodobý pobyt by pro žalobce znamenal výhodnější pobytové oprávnění, zejména co do jeho délky. Mají-li za to, že postup žalovaného vedoucí k nevydání

pobytového oprávnění byl v rozporu se zákonem, je logické, že se proti němu brání. Z povahy věci tak mohou činit všichni žalobci, neboť žalobkyně b) a c) byli registrovaní společně se žalobcem a), a společně jim tak registrace zanikla (srov. § 7t odst. 6 lex Ukrajina).

27. Kromě toho je otázkou, zda žalovaný vůbec může pobytové oprávnění neudělit, jsou-li splněny zákonem stanovené podmínky. Jak popsal zdejší soud v bodě 26 rozsudku 10 A 146/2025, zákonodárce stanovil řadu podmínek, jednak procedurální povahy (§ 7p či § 7s a § 7t lex Ukrajina), jednak hmotněprávní povahy dle § 7q či právě § 7t odst. 5 lex Ukrajina. Pokud by cizinec splnil všechny podmínky a pobyt přesto nezískal, mohlo by jít o nepřípustnou svévoli správního orgánu. Byť má nyní rozhodující samosoudce za to, že i při splnění podmínek stanovených lex Ukrajina by žalovaný pobytové oprávnění cizinci udělit nemusel, identifikoval-li by jiné závažné důvody, které by náležitě (přezkoumatelně) vysvětlil a uplatňoval shodně vůči všem žadatelům, tuto otázku nemusel zodpovědět, neboť pro posouzení nynější věci není podstatná.
28. Pro pořádek soud dodává, že má za splnění všechny předpoklady řízení o zásahové žalobě. Žalobci se o zásahu dozvěděli 7. 11. 2025, a jelikož podali žalobu 6. 1. 2026, učinili tak v souladu s § 84 odst. 1 s. ř. s. ve dvouměsíční lhůtě. Mezi stranami je pak nesporné, že lex Ukrajina ani jiný právní předpis neupravuje jiný prostředek právní ochrany (srov. § 85 s. ř. s.) proti úkonům žalovaného v procesu získávání zvláštního dlouhodobého pobytu. Pokud je primárním cílem žalobců, aby dosáhli revokace přímo tohoto úkonu žalovaného, tj. aby znovu získali termín k pořízení biometrických údajů a tím dosáhli obnovení registrace k pobytu, jiný procesní nástroj neexistuje. Na tomto faktickém úkonu by totiž *stricto sensu* nic nezměnila ani jejich případná obrana proti vlastnímu vyrozumění e-mailem, např. cestou podnětu k postupu dle § 156 odst. 2 správního řádu (nehledě na to, že se jedná o dozorčí prostředek, který není v jejich moci).
29. Pouze na okraj soud podotýká, že žalobci by se svých práv nemohli úspěšně domáhat ani žalobou na ochranu proti nečinnosti podle § 79 a násl. s. ř. s., která umožňuje dosáhnout uložení povinnosti vydat osvědčení či rozhodnutí. Právě faktickým zásahem žalovaného totiž pominuly účinky registrace k pobytu coby nezbytné podmínky k získání zvláštního dlouhodobého pobytu. Pro její neexistenci pak žalovaný nemůže vydat žalobci „pozitivní rozhodnutí“ – průkaz o povolení k pobytu. Při vyloučení části druhé a třetí správního řádu podle § 7o odst. 5 lex Ukrajina není po zrušení registrace k pobytu právní podklad ani k vydání negativního zamítavého rozhodnutí (toliko k vyrozumění cizince e-mailem). Žalobci se ostatně vydání takového případného rozhodnutí ani nedomáhají.
30. Soud tudíž mohl přistoupit k věcnému posouzení žaloby.
31. Ochranu před nezákonným zásahem může správní soud poskytnout tehdy, jsou-li kumulativně splněny podmínky, aby žalobce byl přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením („zásahem“ v širším smyslu) správního orgánu, které nejsou rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka). Není-li byť jen jedna z uvedených podmínek splněna, nelze žalobci ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. poskytnout (rozsudek NSS 2 Aps 1/2005, č. 603/2005 Sb. NSS z 17. 3. 2008.).
32. S ohledem na výše uvedené lze označit za splněnou první, druhou, čtvrtou a pátou podmínku. Sporným dále zůstává, zda žalovaný postupoval v souladu se zákonem (3. podmínka).

33. Žalobci v prvé řadě vytýkají žalovanému, že postupoval nepřezkoumatelně a náležitě nezjistil skutkový stav věci, když si vystačil jen se stručným stanoviskem policie a jeho odůvodnění si „dovyzádal“ až pro účely soudního řízení. Tvrdí též, že stanovisko bezpečnostních orgánů je podobné závaznému stanovisku dle § 149 správního řádu. V takovém případě podle nich mělo být jakožto závazný podklad přezkoumatelné, muselo být zřejmé, z jakých podkladů čerpalo, co je konkrétním důvodem negativního stanoviska, jaký orgán stanovisko poskytl, a také jaké konkrétní osoby by se mělo stanovisko týkat. Soud těmto výtkám do značné míry rozumí, jedná se ovšem především o nutný důsledek zvláštní právní úpravy.
34. Soud opětovně připomíná, že podle § 7o odst. 5 lex Ukrajina je vyloučeno použití části druhé a třetí správního řádu. Žalovaný nevede správní řízení a nevydává (zamítavé) správní rozhodnutí. Na jeho postup proto nelze klást požadavky standardně kladené na odůvodňování rozhodnutí, na vedení správního spisu a shromáždění podkladů pro rozhodnutí, potažmo seznamování účastníků řízení s nimi. Právní úprava naopak záměrně stanovuje značně neformální postup. Jak se podává z důvodové zprávy k zákonu č. 24/2025 Sb., jímž byl institut zvláštního dlouhodobého pobytu do lex Ukrajina vložen, je tomu tak s ohledem na vysoký počet držitelů dočasné ochrany a možnosti veřejné správy vést individuální správní řízení, resp. vystavovat dílčí potvrzení pro potřeby tohoto individuálního správního řízení. Proces je proto koncipován s maximální mírou automatickosti. Legislativce jinými slovy nepočítá s tím, že by vznikl klasický správní spis, ale pouze zakládá digitální stopu v rámci informačního systému žalovaného. Celý postup je založen primárně na automatickém posouzení, v seznamu (registrovaných) zájemců se pak toliko vyznačuje (ne)splnění jednotlivých podmínek (srov. také citovaný rozsudek 8 A 187/2025).
35. Postup žalovaného v nynější věci je upraven v lex Ukrajina: z § 7t odst. 5 písm. d) vyplývá, že žalovaný musí u policie a zpravodajských služeb ověřit, zda cizinec nepředstavuje nebezpečí pro veřejný pořádek nebo bezpečnost státu. Ustanovení tedy předpokládá, že tyto orgány zašlou žalovanému informaci/stanovisko, zda takové nebezpečí cizinec představuje. Právní úprava ovšem nepředpokládá, že zájemce musí být s obsahem sdělení dopředu seznámen, nepředpokládá ani, že by měl žalovaný sám celý jeho obsah zájemcům sdělovat, resp. blíže zdůvodňovat, proč má překážku dle § 7t odst. 5 písm. d) lex Ukrajina za splněnou. Zájemce má být podle § 7t odst. 6 tohoto zákona neformálně informován toliko o tom, jaká překážka byla v jeho případě shledána. Tomu žalovaný dostal.
36. Nynější věc nelze připodobnit ani s případy rozhodování na podkladě utajovaných informací vedených mimo správní spis, kdy je správní orgán povinen seznamovat účastníky řízení alespoň s podstatou důvodů rozhodnutí (např. rozsudek NSS 8 Azs 230/2020 z 23. 5. 2022). Žalovaný totiž nerozhodoval na podkladě utajovaných informací. Především se však odlišuje způsob, jakým legislativce celý proces vydání zvláštního dlouhodobého pobytu upravil. Ve věci projevení zájmu o tento pobytový status se nevede standardní správní spis ve smyslu § 17 správního řádu, proto nelze ani uvažovat o období seznamování s podklady rozhodnutí ve smyslu § 36 odst. 3 správního řádu a nepřichází v úvahu ani nahlížení do spisu dle § 38 správního řádu.
37. Na uvedeném nic nemění ani podobnost stanoviska policie se závazným stanoviskem. Soud níže rozvádí, že stanovisko je pro žalovaného skutečně závazné, nejedná se však o závazné stanovisko ve smyslu § 149 správního řádu, a to už jen proto, že to je institutem části třetí tohoto zákona, jež se v tomto případě nepoužije. Stanovisko policie jinými slovy nemusí mít

podobu formálního správního aktu obsahujícího odůvodnění, z něhož by snad žalovaný jako z podkladu vycházel a jež by mělo být zájemcům zpřístupněno. Policie zjevně poskytuje hodnocení v rámci samotného informačního systému, v němž zaznamenává údaje na základě interních podkladů (opět srov. rozsudek 8 A 187/2025).

38. Soud ovšem nepomíjí, že vyloučení části druhé a třetí nezabavuje žalovaného povinnosti postupovat dle jiných ustanovení správního řádu, zejména pak v souladu se základními zásadami činnosti správních orgánů upravenými v § 2 až 8 tohoto zákona. Měl by mimo jiné vycházet z toho, že veřejná správa je službou veřejnosti, vycházet dotčeným osobám vstříc a přiměřeně je poučit (§ 4 odst. 1 a 2). Soud by považoval za žádoucí, aby žalovaný zájemcům (v situaci, kdy nejde o utajovanou informaci) přinejmenším sdělil, na základě stanoviska jakého orgánu byla daná překážka shledána, o jaké stanovisko se jedná (specifikované alespoň datem jeho vyznačení v informačním systému, nemá-li je skutečně k dispozici) a v nynějším případě zejména to, jakého ze žalobců se daná překážka dotýká. Takový požadavek nutně nejde nad rámec předestřené právní úpravy (ta takový postup nezapovídá). Uvedené kroky, popřípadě i vyžádání a poskytnutí odůvodnění stanoviska bezpečnostních orgánů, by byly žádoucí zvláště, pokud se na něj zájemce obrátí s dotazem či stížností (jako tomu bylo v nynější věci). Soud se však již touto otázkou blíže nezabýval, neboť se netýká podstaty věci. Tou totiž není případný bezvadný obsah vyrozumění, ale posouzení zákonnosti zrušení termínu pro pořízení biometrických údajů, spojeného se zánikem registrace. I kdyby tedy soud dovodil, že žalobci měli být vyrozuměni daleko podrobněji, nemělo by to pro jejich postavení žádný význam.
39. Žalobci dále namítali, že žalovaný měl sám posoudit, zda obsah stanoviska skutečně odůvodňuje naplnění pojmů nebezpečí pro veřejný pořádek anebo bezpečnost státu a sám posoudit kritické zhodnocení aktuálnosti a závažnosti zjištěné hrozby. Soud má předně za to, že pro žalovaného je sdělení bezpečnostních složek závazné, resp. z něj bez dalšího vychází. Právní úprava nevyžaduje, aby žalovaný nebezpečí pro veřejný pořádek či bezpečnost státu sám hodnotil. Žalovaný nevede správní řízení a neshromažďuje podklady rozhodnutí, vše probíhá s maximální mírou automatizace. Lex Ukrajina od žalovaného pouze vyžaduje, aby *ověřil*, že podle sdělení bezpečnostních orgánů takové nebezpečí neexistuje – volba právě tohoto pojmu signalizuje, že po žalovaném se požaduje toliko ujištění se o případné hrozbě pro veřejný pořádek či bezpečnost státu, a to výhradně na základě informace či stanoviska policie/zpravodajské služby. To z hlediska systematického podle soudu odpovídá i povaze dalších možných překážek podle § 7t odst. 5 (pobyt na základě dočasné ochrany, nevedení v evidenci SIS či nežádoucích osob, trestní zachovalost ve smyslu záznamu v rejstříku trestů), u nichž jde v zásadě jen o prostou kontrolu údajů z úředních evidencí, nikoli složitější posuzování skutkových a právních otázek. Popsaný postup celkově odpovídá i maximálně automatizovanému a bezdokladovému procesu udělení předmětného pobytového oprávnění popsánému výše.
40. Žalovaný je vázán zákonem: pokud sdělení policie nebo zpravodajské služby obsahuje závěr, že cizinec nebezpečí pro veřejný pořádek či bezpečnost státu představuje, nemůže postupovat jinak, než podle § 7t odst. lex Ukrajina zrušit termín pro pořízení biometrických údajů a informovat cizince o zrušení termínu a o tom, která překážka podle odstavce 5 byla zjištěna; zrušením termínu pro pořízení biometrických údajů registrace k pobytu zaniká. Žalovaný sám takové nebezpečí neposuzuje. Svou úvahu by ostatně neměl kam vtělit, jestliže nevydává rozhodnutí či jiný obdobný úkon. Nepředpokládá se, že by žalovaný sděloval zájemcům své vlastní závěry.

41. Právě řečené pak z povahy věci znamená, že žalovaný pro svůj postup bezpodmínečně nepotřebuje mít k dispozici i zdůvodnění stanoviska policie/zpravodajské služby. Soud by samozřejmě v duchu výše popsaných úvah považoval za žádoucí, aby si odůvodnění negativního stanoviska žalovaný od bezpečnostních složek vždy vyžádal (už jen proto, aby ověřil, zda se týkají skutečně příslušného zájemce, resp. zda třeba nebyla vyznačena omylem). Pokud však sám jejich obsah věcně nehodnotí, nelze na podkladě rozhodné právní úpravy dovozovat, že postupoval v rozporu se zákonem jen proto, že vyšel ze stručného stanoviska v informačním systému. Nemělo by ostatně smyslu na podkladě zásahové žaloby „vracet“ věc žalovanému k vyžádání odůvodnění stanoviska, pokud by následně opět nemohl postupovat jinak a věc by se obratem k soudu vrátila. Z hlediska ochrany práv zájemců (žalobců) je klíčové, zda postup žalovaného (resp. postup policie či zpravodajské služby) obстоjí v řízení před soudem, který v tomto případě vystupuje nikoli v přezkumné, ale fakticky v nalézací roli. Není jinými slovy v rozporu se zákonem, pokud si žalovaný vyžádá odůvodnění stanoviska policie až pro účely soudního řízení. Žalobci měli v soudním řízení možnost se s tímto odůvodněním seznámit a vyjádřit se k jeho obsahu, čehož také využili. V konečném důsledku tak nemohli být nijak zkráceni na svých procesních právech.
42. Takový postup jistě nelze s ohledem na subsidiární povahu správního soudnictví považovat za ideální; těžiště sporu mezi stranami totiž neprobíhá před správními orgány, ale před soudem. Bylo by vhodné, kdyby zákonodárce tento stav napravil a zavedl přinejmenším nějakou formu opravného prostředku, například formu tzv. zprocesnění zásahu rozhodnutím o něm. Nynější právní úprava zvláštního dlouhodobého pobytu ovšem fakticky vyžaduje, aby se věcné posouzení žalobcem předestřených otázek soustředilo až do fáze soudního řízení o zásahové žalobě. Nejde ostatně o úplně výjimečnou situaci. Judikatura za určitých podmínek připouští, aby správní orgány až v řízení před soudem odůvodnily svůj postup a aby tedy soud o některých otázkách rozhodoval v zásadě jako první (např. u zápisu do seznamu advokátů či advokátních koncipientů; k tomu srov. rozsudek NSS 5 As 462/2019, č. 4257/2021 Sb. NSS z 6. 9. 2021, bod 42). Pro úplnost pak osmnáctý senát podotýká, že konečně ani zdejší soud v opakovaně připomínaném rozsudku 10 A 146/2025 nezpochybnil předložení zdůvodnění stanoviska policie až v řízení před soudem; to naopak věcně zhodnotil a označil v něm uvedené skutečnosti za nedostatečné pro závěr tom, že je tamější žalobce nebezpečím pro veřejný pořádek. Naopak v rozsudku 10 A 183/2025 zdejší soud označil za nepřezkoumatelný a nepodložený postup žalovaného jen na podkladě stručného stanoviska policie (prosté „NE“), pokud ani přes výzvu soudu žalovaný nepředložil jeho bližší zdůvodnění. V tomto ohledu je na zákonodárci, aby zvážil, zda *de lege ferenda* postup neupravit, aby lépe odpovídal smyslu, účelu a funkci správního soudnictví a především subsidiaritě soudního přezkumu a principům podávajícím se z dělby moci v demokratickém právním státě.
43. Zdejší soud v také již citovaném rozsudku 8 A 146/2025 úpravu § 7t odst. 5 písm. d) lex Ukrajina systematicky a jazykově provázal s § 169m cizineckého zákona. Nyní rozhodující samosoudce připouští, že zvláště znění úvodu § 169m odst. 3 tohoto zákona (*Vyjde-li v řízení na základě informace nebo stanoviska policie nebo zpravodajské služby České republiky, které jsou utajovanou informací, najevo, že cizinec ohrožuje bezpečnost státu [...]*) vyznívá podobně jako nyní rozhodné ustanovení lex Ukrajina. Souhlasí i s tím, že informace či stanovisko budou obdobně obsahovat bezpečnostní poznatky, které se svou povahou vymykají běžně dostupným údajům. Jinak má však soud v nynějším řízení o vztahu těchto ustanovení pochybnosti. Ustanovení § 169m cizineckého zákona se váže k nakládání s utajovanými informacemi v řízeních podle uvedeného zákona a vymezuje způsob vedení těchto podkladů

a způsob jejich zohlednění v odůvodnění rozhodnutí. Nic z toho ovšem není bez dalšího relevantní pro proces získání zvláštního dlouhodobého pobytu, o němž se nevede správní řízení ani spis a nevydává se rozhodnutí (to samozřejmě nevylučuje případné analogické použití daného ustanovení, pokud by informace či stanovisko bezpečnostních složek obsahovalo utajované informace). Nehledě na to, že ani osmý senát zdejšího soudu z uvedeného nečinil jasné závěry, pokud snad jde o zajištění přezkoumatelného postupu žalovaného (také on pozdější odůvodnění stanoviska věcně hodnotil).

44. Soud tedy dospívá k dílčímu závěru, že v případě, že žalovaným předloží odůvodnění stanoviska policie či zpravodajské služby, musí se soud věcně zabývat jeho obsahem. Shledá-li pochybení na straně policie či zpravodajské služby, přičte toto pochybení k tíži žalovanému, který se pak v důsledku nezákonného postupu policie dopustí nezákonného zásahu (byť sám striktně vzato nepochybil).
45. Zbývá tedy posoudit, zda policie řádně zdůvodnila, že jsou žalobci a) a d) nebezpečím pro veřejný pořádek. V této souvislosti se však soud musel ještě zabývat tím, do jaké míry vlastně může závěry policie sám přezkoumávat; zda tedy podléhají plnému soudnímu přezkumu. Opětovně je totiž nutné připomenout, že žalobci nemají právní nárok na zvláštní dlouhodobý pobyt, tedy na výsledek v podobě vydání průkazu povolení k pobytu. Zvláštní dlouhodobý pobyt je ryze „nadstavbovým“ institutem pro cizince, kterým jinak náleží dočasná ochrana podle lex Ukrajina. Jeho neudělení tak na možnosti pobývat na území ČR nic nemění. Jedná se o jakýsi „benefit“ ze strany státu, který nemá předobraz ani v unijním právu – jde o čistě národní pobytové oprávnění (opět srov. důvodovou zprávu k zákonu č. 24/2025 Sb.).
46. Zásah soudu do postupu žalovaného, popřípadě jiného správního orgánu, v procesu udělení zvláštního dlouhodobého pobytu by proto obecně měl být spíše výjimečný, založený zejména na ochraně řádného procesu – veřejná správa musí při svém postupu dodržovat pravidla stanovená zákonem, nesmí postupovat svévolně, diskriminačně či jinak v demokratickém právním státě nepřipustně. V tomto rámci pak má určitý prostor pro relativně volnou úvahu (v tom se nyní rozhodující samosoudce obecně ztotožňuje i s východisky rozsudku 8 A 146/2025). Soud musí zohlednit jednak povahu příslušného pobytového titulu, na nějž není právní nárok, jednak výraznou neformálnost celého procesu. K soudní ochraně tudíž musí přistupovat spíše zdrženlivě.
47. Takto musí soud pohlížet i na hodnocení překážky dle § 7t odst. 5 písm. d) lex Ukrajina, ač není striktně vzato založena na správním uvážení, ale na výkladu a použití neurčitěho právního pojmu – nepředpokládá volné uvážení veřejné správy, ale stanovuje poměrně jasnou zákonnou podmínku (překážku), již mají tyto orgány posoudit. Pouze tak činí cestou neurčitých právních pojmů (nebezpečí pro veřejný pořádek či bezpečnost státu). Obdobně ani jiné podmínky zrušení termínu k pořízení biometrických údajů (a potažmo zániku registrace) dle § 7t odst. 5 neposkytují přílišný prostor pro volnou úvahu veřejné správy.
48. Uvedené neurčité právní pojmy musí příslušné orgány (zde policie/zpravodajské služby) aplikovat na ten který případ. Ač na rozdíl od správního uvážení podléhá výklad a použití neurčitých právních pojmů plnému soudnímu posouzení, zde nebude vzhledem k výše uvedenému nutné, aby policie/zpravodajská služba v každém případě prováděla podrobný výklad konkrétního obsahu daného neurčitěho pojmu. Z jejího (do)odůvodnění pro účely soudního řízení však musí být alespoň implicitně zřejmé, proč považuje tento pojem u konkrétního cizince za naplněný. Postup soudu lze připodobnit například k přezkumu neudělení dlouhodobého víza, na jehož udělení rovněž (zásadně) není právní nárok. Ohledně

dlohodobých víz Ústavní soud kupříkladu v usnesení IV. ÚS 3178/24 z 11. 12. 2024 připomněl, že subjektivní ústavně zaručené právo cizinců na pobyt na území ČR neexistuje; je věcí suverénního státu, za jakých (nediskriminujících) podmínek připustí pobyt cizinců na svém území. Pro Ústavní soud pak bylo v dané věci (jednalo se o posouzení trestní zachovalosti) podstatné, zda postup správního orgánu nebyl svévolný či excesivní, zda měl racionální základ a zda je logicky a srozumitelně odůvodněn.

49. Podle městského soudu tudíž postačí, jestliže policie/zpravodajská služba srozumitelně a logicky konsekvantně alespoň pro účely soudního řízení zdůvodní, proč má za to, že určitá osoba představuje nebezpečí pro veřejný pořádek či bezpečnost státu, a tato tvrzení mají alespoň základní oporu ve skutkových zjištěních. Dané pojmy přitom nepochybně mohou být vykládány a aplikovány relativně široce. V nynější věci soud považuje za nutné se částečně odchýlit od přístupu vyjádřeného v rozsudku 10 A 146/2025, který velmi přísně posuzoval, zda tamější již zahlazené odsouzení představuje (samo o sobě) nebezpečí pro veřejný pořádek, byť policii jedním dechem vytknul též nedostatečné zdůvodnění jejího závěru o „nebezpečí pro veřejný pořádek“.
50. Desátý senát vyšel z judikatury správních soudů vztahujících se k cizineckému zákonu. Připomněl jednak usnesení rozšířeného senátu NSS 3 As 4/2010, č. 2420/2011 Sb. NSS z 26. 7. 2011, podle kterého „[p]ři výkladu pojmů ‚veřejný pořádek‘, resp. ‚závažné narušení veřejného pořádku‘, používaných v různých kontextech zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, je třeba brát v úvahu nejen celkový smysl dané právní úpravy, ale přihlížet i k rozdílným okolnostem vzniku, původu a účelu jednotlivých ustanovení, v nichž jsou tyto pojmy užity.“ Jednak poukázal na rozsudek NSS 5 As 73/2011 z 18. 4. 2013, v němž NSS vyložil, že narušením veřejného pořádku „může být jen takové jednání, které bude představovat skutečné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení některého ze základních zájmů společnosti. I v takovém případě je však potřeba zohlednit individuální okolnosti života cizince a přihlídnout k jeho celkové životní situaci.“ Mezi takové skutečnosti patří podle NSS nejen charakter a závažnost spáchané trestné činnosti, ale i další okolnosti, například místo spáchání trestného činu a doba, která uplynula od jeho spáchání, chování cizince po vykonání trestu odnětí svobody, délka jeho pobytu v ČR, ale i to, zda se po příchodu do ČR dopustil další trestné či jinak protiprávní činnosti.
51. V obou případech NSS hodnotil obdobný, nikoli však shodný pojem spojený s narušením veřejného pořádku, a to, že cizinec „závažným způsobem narušuje veřejný pořádek“ podle § 119 odst. 2 písm. b), resp. § 871 odst. 1 písm. a) cizineckého zákona. Nadto tak činil na podkladě unijní úpravy, již uvedená ustanovení transponují, a judikatury Soudního dvora EU.
52. V případě lex Ukrajina se v první řadě vůbec neuplatní unijní úprava – zvláštní dlouhodobý pobyt není unijním pobytovým titulem. Za druhé není důvod přihlížet k požadavku bezroznosti právního řádu, pokud samotný rozšířený senát volal po důsledném zohledňování kontextu jednotlivých ustanovení cizineckého zákona, užívajících v různých podobách pojem veřejného pořádku. Roli hraje nejen pozadí vzniku jednotlivých ustanovení, jejich vlastní formulace (k ní níže), ale i intenzita zásahu do postavení cizince (srov. rozsudky NSS 1 As 175/2012 z 6. 2. 2013 či 7 Azs 282/2021 z 7. 12. 2021). Jiné dopady má nepochybně správní vyhoštění, které ukončuje pobyt na území, či rozhodnutí, jímž se již existující pobytové oprávnění (např. trvalý pobyt) ruší. Jiné, pokud se takové oprávnění „jen“ neudělí. Ještě jiný dopad bude mít postup veřejné správy v situaci nenárokového a „nadstavbového“ pobytového titulu, jakým je zvláštní dlouhodobý pobyt.

53. K tomu přistupuje též problematika konkrétní formulace způsobu a míry ohrožení veřejného pořádku. Cizinecký zákon rozlišuje jednak situace, kdy měl cizinec již narušit veřejný pořádek [např. § 87a odst. 1 písm. b)], kdy jej aktuálně narušuje (bod 51 tohoto rozsudku), nebo kdy „jen“ hrozí narušení veřejného pořádku do budoucna [např. § 9 odst. písm. h), § 56 odst. 1 písm. g) či § 87e odst. 1 písm. f)]. Ze systematiky zákona lze odvodit, že v případě závažnějšího zásahu do postavení cizince, zejména v podobě odnětí pobytového oprávnění, se vyžaduje zpravidla již předchozí narušení veřejného pořádku či jeho aktuální narušování; u mírnějších (zpravidla, pokud jde o udělení nového oprávnění) postačuje nebezpečí jeho narušení do budoucna. Ještě podstatnější je pak skutečnost, že cizinecký zákon ve všech případech vyžaduje *závažné* narušení veřejného pořádku [v jednom případě pak výslovně požaduje i narušení opakované, srov. § 77 odst. 2 písm. a)]. Slovo „závažné“ implikuje, že se musí jednat o intenzivní poruchové jednání, nikoliv pouze o bagatelní prohřešek. Ne každé porušení právní normy představuje závažné narušení veřejného pořádku. Normy správního práva trestního a trestního práva hmotného pokrývají často i méně závažná jednání, jimiž dochází k ohrožení zájmů chráněných zákonem (tedy veřejného pořádku). Samotná skutečnost, že cizinec byl odsouzen pro trestný čin, neznamená, že se dopustil jednání vážně narušujícího veřejný pořádek (srov. připomínaný rozsudek NSS 1 As 175/2012).
54. Nezdůraznil-li naopak zákonodárce v lex Ukrajina požadavek závažnosti narušení veřejného pořádku, znamená to, že veřejná správa může přihlížet i k poznatkům založeným na společensky méně škodlivém jednání cizince. I z tohoto důvodu se plně neuplatní východiska rozsudku NSS 5 As 73/2011, z nichž bez dalšího vyšel rozsudek 10 A 146/2025. Hodnocení nebezpečí pro veřejný pořádek může být založeno i na méně závažném protiprávním jednání, zvláště pokud to naplňuje skutkovou podstatu trestného činu. Takové jednání nemusí vést k závažnému narušení zájmů chráněných zákonem, nemusí jít ani o opakované protiprávní jednání. Hrozba podle zdejšího soudu nemusí být ani natolik intenzivní ve smyslu bezprostředního ohrožení chráněných zájmů. Postačí i nižší potencialita narušení veřejného pořádku či bezpečnosti státu, ta však stále musí být dána a musí být náležitě individualizována. Musí být bezvýjimečně – třebaže jen stručně, způsobem odpovídajícím výše popsaným zvláštnostem tohoto pobytového titulu – zdůvodněno, na základě jakých individuálních skutečností představuje cizinec hrozbu do budoucna. Vyloučil-li totiž zákonodárce z možnosti získat předmětný pobytový titul jen ty cizince, kteří představují nebezpečí pro veřejný pořádek nebo pro bezpečnost státu (tj. primárně hrozbu do budoucna), nelze nutně vycházet jen z toho, čeho se případně dopustili v minulosti. Zákonodárci nic nebránilo v tom, aby jako negativní podmínku zvolil například jakékoli dřívější odsouzení pro trestný čin, avšak neučinil tak.
55. Na tuto rovinu reaguje především podmínka trestní zachovalosti stanovená v § 7t odst. 5 písm. c) lex Ukrajina. Předmětné ustanovení odkazuje na § 174 cizineckého zákona, dle kterého se za trestně zachovalého považuje jen cizinec, který nemá ve výpisu z rejstříku trestů záznam o pravomocném odsouzení za spáchání trestného činu. Jinými slovy je vyžadován „čistý“ trestní rejstřík bez dalšího. Danou podmínku nesplní cizinec, který spáchá jakéhokoli trestný čin, bez ohledu na jeho závažnost, míru zavinění apod.
56. To samozřejmě neznamená, že i nebezpečí pro veřejný pořádek nebo nebezpečnost státu nemůže být založeno na dřívějším odsouzení, které již nefiguruje ve výpisu z trestního rejstříku. I výše uvedenou optikou trestně zachovalá osoba může stále představovat takové nebezpečí. To může být založeno na jednání, které dříve naplňovalo skutkovou podstatu

trestného činu, ale cizinec nebyl odsouzen, popřípadě jeho odsouzení bylo zahlazeno (osvědčil se), ale také na jednání, která třeba naplňuje „jen“ skutkovou podstatu správního deliktu, nebo na jiném jednání, které lze z pohledu veřejného pořádku či bezpečnosti státu označit za problematické. Soud se tak nemůže bez dalšího ztotožnit ani s obecnými závěry rozsudku 8 A 146/2025, podle nějž v rámci zkoumání, zda cizinec představuje nebezpečí pro veřejný pořádek, nelze přihlížet ke dříve spáchanému trestnému činu, pokud se na cizince hledí, jako by nebyl odsouzen. Podle osmého senátu jde o hodnocení trestní zachovalosti, jež je ovšem vyčerpávajícím způsobem upravena v § 7t odst. 5 písm. c) lex Ukrajina.

57. V nynější věci soud trvá na tom, že nebezpečí pro veřejný pořádek či bezpečnost státu může být založeno i na dříve zahlazeném trestním odsouzení, popřípadě na spáchání trestného činu, jež se (např. z důvodu tzv. odklonu) před soud ani nedostalo. Nijak to nebrání hodnocení takového jednání pro účely (ne)udělení zvláštního dlouhodobého pobytu z pohledu shora popsání veřejného zájmu. Zahlazení odsouzení, resp. osvědčení se, nenastoluje fikci, že se skutek nestal (rozsudek NSS 1 As 175/2012). Pokud se cizinec osvědčí (není rozhodnuto o vykonání podmíněného odsouzení, popřípadě o pokračování v podmíněném zastavení trestního stíhání), nepochybně to naznačuje, že poté vedl řádný život, nedopustil se dalšího trestného činu ani přestupku, nejsou evidovány žádné stížnosti spoluobčanů na jeho chování. Správní orgán to jistě musí zohlednit. V takovém případě půjde ovšem o individuální posouzení toho kterého případu.
58. Policie své **stanovisko ohledně žalobce a)** založila na tom, že byl rozsudkem Okresního soudu ve Žďáru nad Sázavou 3 T 2/2019 uznán vinným ze spáchání úmyslného trestného činu ohrožení pod vlivem návykové látky dle § 274 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. Dopustil se jej tím, že 17. 11. 2019 po předchozím požití alkoholických nápojů (dechová zkouška zjistila 1,71 a 1,83 promile alkoholu v dechu) řídil osobní automobil, tedy ve stavu vylučujícím způsobilost, který si přivodil vlivem návykové látky, vykonával činnost, při které mohl ohrozit život nebo zdraví lidí nebo způsobit značnou škodu na majetku.
59. **Stanovisko ohledně žalobce d)** založila policie na tom, že byl trestním příkazem Okresního soudu ve Žďáru nad Sázavou 1 T 15/2025 uznán vinným ze spáchání úmyslného trestného činu poškození cizích práv podle § 181 odst. 1 písm. a) trestního zákoníku a úmyslného trestného činu padělání a vystavení nepravdivé lékařské zprávy, posudku a nálezu podle § 350 odst. 1 alinea 2 trestního zákoníku. Dopustil se jich tím, že si opatřil padělaný lékařský posudek o zdravotní způsobilosti k řízení motorových vozidel, jež následně předložil k žádosti o řidičský průkaz spolu s vyplněnou a oraženou žádostí o přijetí k výuce a výcviku řízení motorových vozidel a se záznamem o zkouškách z odborné způsobilosti a protokolem ke zkoušce k získání řidičského oprávnění, ačkoli neabsolvoval žádnou teoretickou výuku ani praktický výcvik, a na základě těchto dokumentů získal 21. 8. 2024 řidičský průkaz, jež užíval při řízení automobilu. Tím vážně ohrozil bezpečnost osob a vozidel v provozu na pozemních komunikacích, tedy jinému způsobil vážnou újmu na právech tím, že uvedl někoho v omyl a v řízení před orgánem veřejné moci užil padělaný lékařský posudek jako pravý.
60. Po tomto shrnutí následoval u žalobce a) i d) totožný text: *„Na základě těchto okolností posoudila policie skutkové okolnosti dané věci, vzala v úvahu relevantní skutečnosti při posouzení přiměřenosti daného zásahu a to zejména skutkový stav věci, časové okolnosti skutku, závažnost daného jednání, osobu pachatele a další relevantní skutečnosti, na základě nichž došla k závěru, že jmenovaný je nebezpečím pro veřejný pořádek ve smyslu výše uvedeného ustanovení zákona č.*

65/2022 Sb. Aplikované opatření je nejmírnějším způsobem ochrany společnosti a jmenovanému není trvale odepřeno pobytové oprávnění. Při testu proporcionality vycházela policie z kolize jednotlivých práv, tedy práv žalobce na udělení předmětného pobytového oprávnění a oprávněných zájmů společnosti. Z těchto důvodů vydala policie v případě jmenovaných osob **H. M., nar. X a H. M., nar. Y**, negativní stanovisko a konstatovala, že jmenovaní jsou nebezpečím pro veřejný pořádek ve smyslu výše uvedeného ustanovení zákona č. 65/2022 Sb.“

61. Takové odůvodnění nemůže ani optikou popsaných nižších standardů u zvláštního dlouhodobého pobytu obstát. Soud nepopírá, že už jen spáchání trestného činu může podle okolností založit podezření, že by cizinec mohl v budoucnu narušit veřejný pořádek. Bude pochopitelná jistá obezřetnost a předběžná opatrnost. ČR má právo od cizinců, kteří chtějí dlouhodobě pobývat na jejím území, vyžadovat patřičný respekt ke svému právnímu řádu (srov. rozsudek NSS 2 Azs 29/2019 z 29. 5. 2020).
62. Policie do svého stanoviska přejala skutková zjištění a jejich právní hodnocení z rozhodnutí trestního soudu [u žalobce b) jde o doslovné převzetí veškerého obsahu trestního příkazu] a doplnila je obecným odstavcem popisujícím to, co by policie dle svého názoru měla při hodnocení těchto skutečností vzít v úvahu, aniž by však bylo zřejmé, zda tak učinila, a aniž by svůj závěr jakkoli odůvodnila, tedy aby pod tato obecná východiska podřadila konkrétní skutkové okolnosti posuzovaného případu.
63. Ačkoli jednání obou žalobců byla v rozporu s veřejným pořádkem, nelze z toho *automaticky* dovozovat, že představují nebezpečí pro veřejný pořádek také do budoucna. Jak soud již vyložil, zákonodárce zvolil při formulaci této podmínky pojem, jenž vyžaduje alespoň základní hodnocení zjištěných skutečností *do budoucna*. Stanovisko policie však postrádá jakékoli hodnocení individuálních okolností činu, ale i chování žalobců po něm či jiných skutečností, z nichž by bylo možno další nebezpečí pro veřejný pořádek dovozovat. Teoretická východiska pro toto hodnocení, jsou které policie ve stanovisku popsala, jsou věcně správná, a dokonce v některých převyšují požadavky, které by soud na stanovisko kladl; například podle jeho názoru není nutné provádět formalizovaný test proporcionality. Nemohou však nahradit samotné posouzení rozhodných skutečností. Stejný odstavec by totiž policie mohla vložit úplně do jakéhokoli stanoviska, aniž by vypovídalo cokoli konkrétního o posouzení dané věci. A nynější případ naznačuje, že tak policie činí, jelikož u žalobce a) i d) se zcela totožný text nachází.
64. To je zarážející zejména s ohledem na některé významné odlišnosti obou případů: zatímco žalobce d) se trestného činu dopustil ani ne rok a půl před žalovaným zásahem, žalobce a) jej spáchal šest let před zrušením registrace. Doba uplynulá od trestného činu a případné (ne)osvědčení je přitom z hlediska posouzení stupně nebezpečí pro veřejný pořádek nepochybně zásadní. Obdobně relevantní z hlediska rizika recidivy může být například také značně rozdílný věk žalobců. Nelze přitom říct, že by byl závěr o nebezpečnosti žalobců a) a d) pro veřejný pořádek na první pohled zřejmý. Je tomu tak zejména proto, že horní sazba u všech trestných činů, jichž se žalobci dopustili, činí nanejvýš dva roky. Jedná se tedy typově o jedny z nejméně závažných trestných činů, které trestní zákoník zná. Jeden z žalobců se jej navíc dopustil již před poměrně drahnou dobou.
65. Ze stanoviska není ani náznakem zřejmé, jakými úvahami byla policie vedena při vyhodnocení žalobců a) a d) jako nebezpečí pro veřejný pořádek. Obecná proklamace o nutnosti zohlednění všech relevantních okolností má z hlediska přezkumu úvah policie nulovou vypovídací hodnotu, jelikož nebezpečí pro veřejný pořádek není nijak individualizováno. Pokud by snad jakékoli spáchání úmyslného trestného činu v minulosti

mělo znamenat nebezpečí pro veřejný pořádek pro účely zvláštního dlouhodobého pobytu, mohl a měl zákonodárce tuto skutečnost v zákoně nastavením podmínek promítnout (požadovat nejen aktuální záchovalost, ale i pro případy trestných činů již ve výpisu z rejstříku trestů nezaznamenaných). Soud netvrdí, že žalobci a) a d) nepředstavují nebezpečí pro veřejný pořádek. Nicméně příslušnou úvahu policie nemůže nijak přezkoumat a posoudit její správnost. Musel by ji zcela nahradit a jako první odůvodnit, zda je sporná zákonná podmínka splněna. Tím by však zcela převzal úlohu správního orgánu, což neodpovídá shora popsaným zásadám pro soudní přezkum žalovaného zásahu ani povinnostem správních orgánů.

66. Nakonec soud podotýká, že náležité zdůvodnění rizika žalobce a) pro veřejný pořádek je nutné požadovat tím spíše v situaci, kdy má rodinu, s níž žije ve společné domácnosti. To jednak znamená, že má rodinné a finanční zázemí (s ohledem na předchozí provedení registrace společně splňují i podmínku požadovaného příjmu), jednak nelze pomíjet, že s ním společně posuzované osoby se nemohou k registraci ke zvláštnímu dlouhodobému pobytu dostat samostatně.
67. Nezbyvá tudíž než uzavřít, že negativní stanovisko policie v řízení před soudem neobstálo. Je proto zřejmé, že žalovaný pochybil, zrušil-li všem žalobcům termín pořízení biometrických údajů, což vedlo k zániku jejich registrace. Jeho postup byl v rozporu se zákonem. Žalovaný přitom pochybil vůči všem žalobcům, jednalo-li se o společnou registraci. Žalobci b) a c) byli v tomto závislí na závěrech vázících se k žalobci a). U žalobce d) soud zjistil pochybení jen ve vztahu k němu samému.

4. Závěr a náklady řízení

68. S ohledem na výše uvedené tedy soud uzavírá, že stanovisko policie, podle něž žalobci a) a d) představují nebezpečí pro veřejný pořádek, neobstojí. Žalovaný proto na jeho základě nezákonně žalobcům zrušil termín pro pořízení biometrických údajů podle § 7t odst. 6 lex Ukrajina, čímž i nezákonně zanikla jejich registrace ke zvláštnímu dlouhodobému pobytu.
69. Žaloba je tedy důvodná, proto soud výrokem určil, že zásah žalovaného byl nezákonný (dílčím způsobem pak přeformuloval žalobní petit, který hovořil o zrušení registrace namísto zrušení termínu pro pořízení biometrických údajů). Jelikož důsledky tohoto zásahu, tj. zrušená registrace k pobytu, trvají, výrokem II přikázal žalovanému, aby v přiměřené lhůtě obnovil stav před zásahem, tj. aby obnovil registraci žalobců k pobytu (srov. § 87 odst. 2 s. ř. s.). To bude mít za následek i určení nového termínu k pořízení biometrických údajů, nebudou-li shledány jiné zákonné překážky; proto soud tuto povinnost samostatně neukládal.
70. O nákladech řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobci měli ve věci plný úspěch, proto mají proti žalovanému právo na náhradu nákladů řízení, jež zahrnují také náklady zastoupení advokátem. Jejich výši soud určil v souladu s vyhláškou Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění účinném ke dni provedení jednotlivých úkonů. Náklady řízení tak tvoří:
- a) Soudní poplatek za žalobu ve výši 2 000 Kč za každého z žalobců, celkem tedy 8 000 Kč.
 - b) Odměna za čtyři úkony právní služby: převzetí a přípravu zastoupení, sepis žaloby, sepis repliky a účast na soudním jednání [§ 7, § 9 odst. 5, § 11 odst. 1 písm. a), d), g) advokátního tarifu]. Výchozí tarifní hodnota za každý úkon činila 4 620 Kč [§ 6 odst. 1, § 7 a § 9 odst. 4 písm. d) tarifu], ale šlo o společné úkony při zastupování čtyř žalobců,

proto se mimosmluvní odměna snižuje za druhou osobu o 20 %, za třetí osobu o 40 % a za čtvrtou osobu o 60 %. Výsledná odměna tak činí 51 744 Kč (18 480 + 14 784 + 11 088 + 7 392).

Soud neshledal důvod pro mimořádné zvýšení tarifní hodnoty podle § 12 odst. 1 tarifu. Posuzovaná věc je sice po právní stránce mimořádně složitá, nicméně procesní úkony žalobců tuto obtížnost plně neodrážejí a nelze je považovat za výjimečně časově náročné. Advokát sice v řízení zastupuje cizince, ale tato okolnost sama o sobě podle názoru soudu nedokládá aspekt výjimečnosti případu, jenž by zvýšení tarifní hodnoty odůvodnil.

- c) Paušální náhrada hotových výdajů ve výši 450 Kč za každý z těchto čtyř úkonů (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu).
- d) Částka 11 244,24 Kč odpovídající DPH v sazbě 21 % z položek b) a c), zaokrouhlená na celé koruny nahoru (§ 146 odst. 1 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád), jelikož zástupce žalobců osvědčil, že je plátcem DPH (§ 57 odst. 2 s. ř. s.).

soud vyzýval. Proto mu částku odpovídající DPH v sazbě 21 % z položek a) a b) nepřiznal.

71. Náklady žalobců na zastoupení advokátem tak činí 64 789 Kč a náklady řízení celkem 72 789 Kč, a žalovaný je povinen nahradit je žalobcům v přiměřené měsíční lhůtě k rukám jejich zástupce (§ 149 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 6, Brno, a to v tolika vyhotoveních (podává-li se v listinné podobě), aby jedno zůstalo soudu a každý účastník dostal jeden stejnopis. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Jestliže kasační stížnost ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost (§ 104a odst. 1 s. ř. s.).

Praha 21. dubna 2026

JUDr. Vladimír Gabriel Navrátil
soudce